

Negar, ens fa més... feliços?

Mª Pilar Sabater Mateu: Professora Titular. Departament Salut Pública, Salut Mental i Materno-Infantil. Escola d'Infermeria. Universitat de Barcelona E-mail: psabater@ub.edu

Reflexió personal a partir de l'aportació de Pablo Zamorano Ologaray a Àgora d'Infermeria n° 14 (Juny de 2008)

Cercador d'articles
paraules clau:

Agraïxo l'oportunitat d'haver-me compromès amb una reflexió per a Àgora d'Infermeria, que és aquesta, gràcies a la inspiració generada pel text de Pablo Zamorano, a qui felicito des d'aquestes pàgines, per la meditada sensatesa de les seves paraules.

Coincidim amb P. Zamorano que Infermeria travessa un moment d'inflexió, entre altres aspectes, per la repercussió que pot implicar el dèficit de professionals i per la capgirolla previsible de la nova titulació de Grau. No obstant això, al meu judici, necessitaríem una parada en el camí, per a analitzar la situació actual (i si cal la trajectòria de les últimes dècades) per a repensar el futur, com recentment han realitzat els metges (Jornades Estatals d'Estudi i Debat sobre el Futur de la Formació Integral del Metge, celebrades a Barcelona al febrer de 2008). O, potser podríem respondre ja a Evelyn Adam, a la seva vella pregunta, cap a on va la Infermeria?

Em temo, que desconeixent altres perspectives, són moltes les expectatives posades, lícitament, en la nova titulació. Temo també, que moltes estan emparentades amb el desig d'ampliació de coneixements específics de la nostra disciplina. Seria d'agrair igualment, la millora de reconeixement i d'un merescut status professional, i, sospito, en sentit invers que, en essència, tots aquests assoliments acabessin sent més de forma que de contingut. Potser per tot això, seria un bon moment per a compartir i reconduir, si no aquest breu present, almenys un futur professional, l'estructura del qual (el Grau) ha estat un assoliment somiós en moltes ments professionals. I aquí, afegeixo a les paraules de P. Zamorano, que si bé les evidències demostren el nostre "potencial latent" i innovador, també evidencien, la nostra absent posada en comuna per al disseny de la Infermeria que entenem per al segle XXI.

En aquest sentit, prenc com aval, l'autocrítica compromesa de Evelyn Adam en aquestes mateixes pàgines, a partir de l'aportació de M. Guillaumet (veure Àgora d'Infermeria, 2003, Vol. 7, n 1). Adam, a partir dels títols de publicacions infermeres, recents en aquell moment ("La insuficiència cardíaca", "La malaltia de Parkinson", "Les pneumònies", etc.) constatava que aquests temes, haurien de reflectir a la persona malalta i no a la seva malaltia. Per a això, al·ludia, existeixen altres professionals, els metges, la contribució dels quals a la restauració de la salut poblacional, pocs posarien en qüestió. Malgrat això, insisteix Adam, l'aportació d'Infermeria és diferent de la disciplina mèdica, pel que hi ha raons per a precisar què consisteixen les cures d'infermeria. De no ser així, no ens ha d'estranyar, que la nostra missió social no sigui reconeguda, ja que si no és clara per a nosaltres, no pot ser-ho per a ningú.

Com millorar la qualitat de les cures, si no debatem sobre una concepció precisa de què signifiquen bones prestacions infermeres?. Per a Adam, un marc teòric clar és fonamental, com el dilucidar sobre l'adaptació de la nostra professió a les noves demandes socials. I encara que els processos tecnològics fan cada cop més complexa la situació, això no fa més que reforçar la necessitat, d'evitar que la nostra aportació professional es dilueixi en un marc format en altra disciplina. Negar aquesta realitat i la seva falta de reemplaçament, suposa retardar l'anhelada identitat infermera, que passa per un marc conceptual complet, capaç de cobrir, eventualment o no, els criteris evaluatius que corresponen a una disciplina professional, la prestació social de la qual és indispensable.

En quant a l'altre tema, que apunta P. Zamorano, també està relacionat amb una omisió, en aquest cas, l'acceptació de l'existència de la mort en la nostra societat. Des de la meua experiència docent en continguts d'Infermeria Psicosocial i impartint en aquests últims quatre anys, una assignatura sobre perdues i dol, en el currículum acadèmic actual de la Diplomatura d'Infermeria, no poden semblar-me més encertades les seves reflexions. D'elles destaco, "que no solament són protagonistes els malalts, sinó també les seves famílies", especialment davant el dolor i la mort.

Segons el meu criteri, la precària atenció psicosocial que algunes vegades reben les famílies dels malalts, per part d'infermeria i altres professionals de la salut, forma part d'un mateix lot integrat per: a) la falta d'ubicació de la mort en la nostra societat, com fenomen inherent a la vida, b) la repercussió d'aquest buit de reconeixement en els professionals (que també són societat) i c) la falta de conscienciació de tot això, fins al punt de poder traduir-se en accions de afrontament (ja sigui a nivell personal o professional). Malgrat això, la situació està canviant i com en altres situacions, quan ha aparegut l'oferta, ha sorgit la demanda i això afecta també a la formació infermera.

Per això, no estaria d'acord, amb que aquesta formació acadèmica no és possible, atès que en l'actualitat existeix, en programes acadèmics de diferents escoles d'Infermeria a Espanya. Altra cosa és que al tractar-se més d'una formació optativa que obligatòria, la seva visibilitat pot ser més lenta dins del col·lectiu professional infermer. No obstant això, si es compleixen les prediccions de l'actual govern espanyol, la mort digna és un tema políticament previst en les reformes de l'atenció en salut. Mentrestant, introspeccions honestes, com en el cas de P. Zamorano, ens induïxen a pensar que es pot seguir confiant en les cures d'infermeria.

BIBLIOGRAFIA

- *Adam, E. (1982). Hacia donde va la Enfermería. Madrid. Interamericana.
- *Guillaumet, M. Entrevista a Evelyn Adam: "Enfermeras: ¿Dónde estamos? En rev.: Àgora de Enfermería, Vol. 7, (1), 1-4. (marzo 2003)

Sumari

Editorial

Infermeria i Ensenyament

Infermeria Familiar i
Comunitària. AIFICC

Escrits d'Infermeria

Entrevista

Recerca

Novetats informàtiques

Publicacions Científiques

Ens Comuniquem
i Agenda

Biblioteca

Vida a l'Aulari

Màsters, postgraus
i especialització

Numero 15 - 2008

*Jornadas Estatales de Estudio y Debate sobre el Futuro de la Formación Integral del Médico. Barcelo-na, 8-9 de febrero de 2008. <http://www.gencat.net/salut/ies>
*Zamorano, P. La muerte. Ahora me ha tocado a mí. En rev.: Ágora de Enfermería, Vol.12 (2) nº 46, (junio 2008) i en Digital: www.agoradinfermeria.com N.14 (2008)
